

*Мирна Ольга Володимирівна,
кандидат економічних наук, доцент
Полтавська державна аграрна академія,
Тацій Юрій Владиславович,
здобувач ступеня вищої освіти магістр,
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Полтавська державна аграрна академія,
м. Полтава, Україна*

ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ В СИСТЕМІ ЦІННОСТЕЙ ЦЕНТРІВ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Полтавській області (далі Центр) у своїй діяльності декларує дотримання цінностей: гідність та права людини, довіра та партнерство, незалежність, інновації та прагнення досконалості, прозорість та підзвітність. Змістовне наповнення останньої цінності передбачає регулярне оприлюднення актуальної інформації про всі заходи Центру та понесені ним витрати, використання електронної системи публічних закупівель PROZORRO для закупівель вартістю понад три тисячі гривень тощо.

Проблема корупційних проявів під час державних закупівель продовжує залишатись надзвичайно актуальною. За інформацією Служби безпеки України, втрати від корупційних оборудок під час проведення процедур державних закупівель становили 10-15 відсотків видаткової частини державного бюджету щороку [1, с. 217]. Так, у 2018 р. сума втрат коливалась в інтервалі від 98584,20 до 147876,30 млн грн, що на 14659,83 – 21989,74 млн грн більше проти 2017 р.

53 % всіх організаторів закупівель за допомогою електронної системи провели в 2018 році провели від 1 до 10 включно закупівель на рік, 13 % всіх організаторів – 11-20 закупівель, майже 24 % організаторів мають на рік від 21 до 100 закупівель, понад 100 закупівель на рік мають лише 10 % організаторів [2, с. 17]. В 2018 році 28 тис. організаторів успішно завершили 1,084 млн

закупівель, в яких було 1,115 млн лотів з очікуваною вартістю 657,710 млрд грн [2, с.19]. Порівняно з 2017 роком кількість всіх закупівель зросла на 25 %, а очікувана вартість – на 31 % [2, с. 32]. Варто підкреслити тенденцію зростання кількості та очікуваної вартості завершених закупівель.

До поліпшення ситуації у сфері публічних закупівель призвело ухвалення у новій редакції Закону України «Про здійснення державних закупівель», яким передбачено: скоротити із 44 до 10 одиниць перелік випадків, на які не поширюється його дія; визначити поняття замовників та адаптувати процедури закупівлі в одного учасника згідно з принципами директив ЄС; скоротити перелік підстав для застосування неконкурентної процедури з метою зменшення кількості випадків її застосування; скасувати необхідність розміщення інформації про державні закупівлі в державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель та у міжнародному інформаційному виданні з питань державних закупівель, залишивши при цьому вимогу щодо обов'язковості оприлюднення цієї інформації на веб-порталі уповноваженого органу з метою спрощення доступу до неї, економії бюджетних коштів, що витрачаються на опублікування такої інформації, та забезпечення прозорості доступу до інформації про державні закупівлі; оприлюднювати річні плани на веб-порталі уповноваженого органу з метою забезпечення економії державних коштів та спрощення доступу громадськості до інформації про заплановані державні закупівлі; надати можливість замовникам використовувати електронні засоби під час застосування окремих видів закупівель [1, с. 218].

Прийняття даного закону дозволило розв'язати низку першочергових законодавчих проблем у сфері публічних закупівель. Разом з тим слід продовжити практику моніторингу реалізації нових законодавчих положень, аналіз їх ефективності з точки зору усунення корупційних ризиків шляхом проведення на проектній стадії розробки нормативно-правових актів антикорупційної експертизи. Обов'язково їх коригувати в разі виявлення недоліків у правозастосуванні, причин та умов, які призводять до виникнення

корупціогенних ризиків у державних закупівлях.

На офіційному веб-сайті Центру висвітлюється інформація щодо публічних закупівель, зокрема наведено річні плани закупівель та додатки до них (таблиця 1).

Таблиця 1

Динаміка річних планових витрат закупівель Центром у 2017-2019 рр., грн

Узагальнена назва групи предмета закупівлі	Роки			2018 р. у % до 2017 р., (+; -)
	2017	2018	2019 р.	
Матеріальні витрати	170759,00	158498,00	93200,00	-7,2
Послуги з ремонту, охорони, обслуговування офісних приміщень	132829,95	196926,60	198575,00	+48,3
Транспортні квитки	120,00	-	-	x
Комунальні послуги	162470,00	154090,00	265780,00	-5,1
Послуги з професійної підготовки у сфері безпеки	256,00	-	-	x
Послуги з юридичного консультування та юридичного представництва, усного перекладу	6062600,00	10745805,00	12225300,00	+77,2
Разом:	6529034,95	11255319,60	12782855,00	+72,4

У відсотковому вираженні на 2019 рік найбільше коштів Центр запланував витратити на оплату послуг та відшкодування витрат адвокатів. Також протягом досліджуваного періоду значно зросли планові витрати на послуги з ремонту, охорони, обслуговування офісних приміщень, організаційної техніки, на відшкодування витрат за теплопостачання, водопостачання та водовідведення, з електропостачання.

Тому, на нашу думку, з метою усунення ризиків корупції та більш широкого використання прозорої системи проведення державних закупівель доцільно розширити доступ до інформації про закупівлі, зокрема шляхом оприлюднення на офіційних веб-сайтах державних установ річних звітів та договорів про закупівлі.

Література:

1. Запобігання корупції, очищення влади та фінансовий контроль у війсьній сфері України (2-ге видання): Навчальний посібник (електронне видання)

/ Автори-укладачі С.П. Пасіка, О.О. Опанасенко та інші // За заг. ред. В.В. Балабіна К.: ВІ КНУ, 2016. 315 с.

2. Звіт що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель. 2018 рік. 33 с. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=ca5d0012-c7f9-4750-b1f8-cf5550ecb270&tag=Zviti> (Дата звернення: 07.10.2019)